

Сладоледената империя

от Джефри Форд

Позната ли ви е миризмата на гаснещите свещички върху тортата за рожден ден? За мен, този аромат е заменен от звук, подобен на този, когато лъкът преминава през басовата струна на цигулката. Тази нота съдържа цялата меланхолична радост, за която ми бе казано, че предизвиква този мирис - загубата на още една година, обещанието за полагащата се мъдрост. Също така тоновете на акустична китара се появяват пред очите ми като златен влак, падащ от високо точно над главата ми и изчезващ на нивото на слънчевия сплит. Има определено шведско сирене, на което се наслаждавам и което е винаги на триъгълници. Чувството като от коприна по пръстите ми, което после усещам полегнало върху езика си, с аромата и консистенцията на лимонов меренг. Тези възприятия не са просто мисли, а конкретни физически преживявания. В зависимост от гледната точка, както приблизително всеки девет от милион човека, аз съм едновременно прокълнат и благословен със състояние познато като *синестезия*.

Чак напоследък стана известно, че мозъчните процесите при синестезия са основно в хипокампуса, част от древната лимбична, нервна система, където запаметените възприятия, предизвикани в различни географски области от мозъка, в резултат от външни

стимули, се проявяват заедно. Вярва се, че всеки, в някаква точка отвъд съзнаването, преживява подобна сензорна асоциация, която бива филтрирана и само на едно конкретно, сетивно усещане се дава предимство в света на съзнаването. За няколкото късметлии като мен, този филтър е счупен или усъвършенстван и това, което е несъзнавано става осъзнато. Може би, някъде далеч назад във времето, нашите прадеди са били напълно синестетични и са могли да усещат, чуват, помирисват, вкусват и виждат едновременно, във всеки конкретен случай. Целият микс от сензорна памет наедно с чувството за възприятие, без да дават предимство на информацията на само един от петте портала, през които “реалността” нахлува. Научните обяснения, доколкото мога да ги следя, изглежда имат смисъл сега. Но когато бях малък и казах на родители си за шепота на винила, за зловонието на лилавото, за въртящите се, сини спирали на църковната камбана, те бяха уплашени, че нещо не е наред с мен и че мозъкът ми прелива от халюцинации като изоставена къща, пълна с призраци.

Като единствено дете не ми беше позволен лукса да бъда ненормален. Родителите ми не са били първа младост, когато съм се появил, след множество неуспешни бременности - майка на почти четиридесет, татко на четиридесет и пет. Беше факт, че на пет години чух, че това, което аз описвах като “ангел, който винаги плаче щом докосна кадифе” никога няма да бъде прието, защото е възприемано като болест, която трябва да бъде излекувана, независимо от методите. Парите не бяха проблем в преследването на перфектната нормалност.

Така, че ранните си години прекарах в часове мъчително чакане пред кабинетите на психолози, психиатри и терапевти. Не мога да намеря думи да опиша дълбините на медицинското шарлатанство, в които бях потопен от същинска армия от така наречени професионалисти, които ме диагностицираха с всичко от шизофрения до биполарна депресия и ниско IQ, причинено от занемареното приучване на ползването на гърнето. Тъй като бях дете, бях напълно откровен с тях относно преживяванията си и тази моя, първа грешка ми костваше кръвни тестове, сканиране на мозъка, специални диети и принудително приемане на дяволска фармакопоя от убиващи съзнанието лекарства, които отслабваха волята ми, но не и аромата на ванилия на падащата, златна слънчева светлина през есенните следобеди.

Статутът ми на единствено дете, заедно със “състоянието” ми, както те го наричаха, караха родителите ми да ме възприемат като крехък. Поради тази причина бях изолиран от другите деца. Сигурен съм, че част от всичко това беше, заради това как моят начин на ненормално възприятие и изразяване влияеше върху моите родители, защото те не бяха от типа хора, които можеха да понесат отговорността, че са произвели дефектна стока. Бях обучаван в къщи от майка, вместо да посещавам училище. Тя всъщност беше добър учител с докторската си степен по история и отлични познания по класическа литература. Баща ми, който беше статистик, ме учеше на математика и по този предмет аз доказах, че съм неоспорим провал, докато не станах на

колежанска възраст. Въпреки, че $x=y$ може да бъде подходяща метафора за феномена на синестезията, нямаше никакъв смисъл на хартия. Цифрата 8, между другото, смърди на изсъхнали цветя.

Това, в което бях добър беше музиката. Всеки четвъртък в три часа следобед, мисис Бритник идваше в къщи, за да ми преподава уроци по пиано. Тя беше мила, възрастна дама с оредяваща, бяла коса и най-красивите пръсти - дълги и гладки, сякаш принадлежаха на грациозна, млада великанка.

Въпреки, че не бе виртуоз на клавишите, тя беше истински гений в това да ме научи да си позволя да се наслаждавам на звуците, които произвеждах. И аз им се наслаждавах. Когато не бях влачен насам-натам в преследване на избавянето от недъга ми, моето кътче в къщи бе столчето пред пианото. В насила наложената ми изолация от света, музиката се превърна в прозорец за бягство. Щях да пропълзявам през него, колкото често бе възможно.

Когато свирех, можех да видя нотите пред себе си като фойерверки с цветове и форми. На дванадесет годишна възраст пишех свои, собствени композиции и бележките ми, които съпътстваха страниците с нотите, обясняваха визуалните прояви, които се появяваха, заедно с тях. Всъщност, когато свирех аз наистина рисувах - във въздуха пред очите ми - великолепно, абстрактни творби в стила на Кандински. Много пъти планирах композицията върху бял лист, използвайки комплекта от пастели с шейсет и четири цвята, който имах от малък. Единствената трудност беше с цветове

като маджента или кобалтово синьо, които възприемах основно като вкусове, така че трябваше да ги описвам с думи като ликорис и тапиока върху моите надраскани набързо рисунки там, където те се появяваха в музиката.

Наказанието ми затова, че бях толкова добър на пианото, бе че загубих единствения си приятел, мисис Бритник. Спомням си много ясно деня, в който майка ми я освободи. Тя спокойно кимна усмихвайки се, разбирайки, че аз вече съм надминал нейните умения. Въпреки, че знаех това се разплаках, когато тя ме прегърна за довиждане. Докато лицето ѝ беше близо до моето тя прошепна в ухото ми “Око да види, ръка да пипне.” От този момент аз знаех, че тя напълно разбира положението ми. Нейният люляков парфюм, звукът на едва доловим си-бемол, изсвирен от обой, все още ги усещах, докато я гледах как се отдалечава по пътеката, излизайки от живота ми за добро.

Вярвам, че загубата на мисис Бритник бе това, което ме направи бунтар. Станах непослушен и паднах духом. После един ден, скоро след моя тринадесети рожден ден, вместо да се подчиня на майка си, която ми беше казала да привърша главата от учебника, докато тя си вземе душ, аз взех пет долара от портмонето ѝ и излязох от къщи. Докато вървах под слънцето и синьото небе, светът наоколо ми изглеждаше изпълнен с живот. Това, което исках повече от всичко друго бе да се срещна с млади хора на моята възраст. Спомних си един магазин за сладолед, който бях видял от колата, докато се връщахме от кабинета на доктора и изглеждаше сякаш винаги има деца, които да се мотаят там. Насочих

се директно натам, чудейки се дали майка ще ме хване преди да успея. Докато си представях как си суши косата, започнах да тичам.

Когато стигнах до редицата от магазини, където бе и “Сладоледената империя”, бях останал без дъх, както от пълното чувство на свобода, така и от половината миля спринт. Да надникна през стъклото на входната врата бе за мен като да гледам през портал към някакъв екзотичен, друг свят. Беше пълно с млади хора, на моята възраст, седящи на групички на масите - говорят, смеят се, ядат сладолед - не вечер, след вечеря, а на светло и открито, посред бял ден. Отворих вратата и се гмурнах вътре. Магията на мястото сякаш бе изметена навън, защото с влизането ми разговорите замлъкнаха. Стоях наскреп тази внезапна тишина и всички се взираха в мен.

- Здравейте! - казах, усмихвайки се и вдигнах ръка за поздрав, но вече беше твърде късно. Вече се бяха обърнали на другата страна, разговорите се бяха възобновили, сякаш те само неохотно бяха хвърлили поглед на отварящата се и затваряща се под напора на вятъра врата. Бях парализиран от неспособността си да ги впечатля и от осъзнаването, че намирането на приятели ще изисква наистина сериозна работа.

- Какво да бъде? - попита големият мъж зад тезгяха.

Събудих се от транса си и пристъпих, за да поръчам. Пред мен, под голям стъклен похлупак, лежеше Сладоледената империя. Никога не бях виждал толкова много видове, с толкова много цветове и варианти - с ядки и плодове, парченца бисквити и бонбони, тайнствени спирали, вида на които ми звучеше като

далечна сирена. Дълбоките вани, наредени в стройни редици, бяха с около тридесет различни вкуса сладолед. Диетата ми не позволяваше консумацията на каквито и да е сладкиши или десерти, и много рядко имах нещо с размерите на напръстник от ванилов сладолед след вечеря. Определени доктори бяха казали на родителите ми, че яденето на сладки неща сериозно ще обостри състоянието ми. Мислех за това, докато си поръчвах голяма купа със сладолед с вкус на кафе. Изборът ми произтичаше от това, че кафето бе още едно от нещата в списъка, които никога не трябваше да вкусвам.

След като платих, взех купата и лъжицата, и намерих място да седна на една маса в ъгъла, от където можех да наблюдавам всички останали маси. Трябва да призная, че имах някои тревоги, относно това да се потопя в атмосферата там, тъй като бях предупреждаван за това от толкова дълго време от толкова много възрастни. Вместо това изучавах магазина, наблюдавах как другите деца говорят, опитвайки се да чуя части от разговора. Успях да кръстосам поглед с едно момче на моята възраст, което седеше през две маси. Усмихнах се и му помахвах. Той ме видя, обърна се и зашепна нещо на другите момчета, които бяха с него. Всички четири се обърнаха, гледайки ме и после избухнаха в смях. Бях сигурен, че си правеха майтап с мен, но се радвах на победата, че поне бях забелязан. Загребах голяма лъжица със сладолед и я пъхнах в устата си.

Има съпътстващ феномен със синестетичното преживяване, който трябваше да спомена. Разбира се, няхах термин за него на този етап от живота си, но

мъките на невероятното преплитане на сетивата са съпътствани от чувството на “епифания”, на “еврика”, на доволство, което изследователите по-късно ще нарекат “ноетик”, заемайки го от Уилям Джеймс. Това първо вкушване на сладоледа с вкус на кафе предизвиква по-дълбок ноетичен отклик у мен от всичко досега и заедно с това дойде и появата на момичето. Тя бавно доби очертания във въздуха и застана пред мен, закривайки все още смеещата се група. Никога преди, докато вкусвах, слушах, докосвах, помирисвах не бях виждал нещо повече от прости, абстрактни форми и цветове.

Тя беше някак извърната настрани и прегърбена. Носеше карирана пола и бяла блуза. Косата ѝ бе тъмнокафява като моята, но дълга и събрана назад със зелен ластик. Ръката ѝ рязко потрепна и разбрах, че пали кибрит. Около нея се вие дим. Мога да видя сега, че е запалила цигара. Оставам с впечатлението, че се пази да не бъде хваната, че пуши. Когато се обръща рязко, за да погледне назад през рамото си, аз изтървам лъжицата на масата. Нейният поглед мигновено ме омагьосва.

Понеже сладоледът се топи надолу в гърлото ми тя започва да изчезва и аз бързо вдигам лъжицата, за да възстановя видението си, но тя никога не достига до устата ми. Момичето внезапно си отива, като светлина, когато усещам как нещо леко допира лявото ми рамо. Чувам неразбираем шепот от взаимни обвинения и знам, че това е майка ми. Намерила ме е. Огромна вълна от смях съпътства моето насилствено напускане на

Сладоледената империя. По-късно щях да си спомням това с голям срам, но в момента, въпреки, че произнасях извинителни думи към майка си, не можех да мисля за нищо друго освен за това, което бях видял.

Сладоледеният инцидент - последван от откритието на цигарената кутия с хапчета, която бях скрил в гардероба си, с всички лекарства, които би трябвало да съм изпил през последните шест месеца - накара родителите ми да вярват, че зачестилите прояви на моето състояние сега са с тенденция към престъпност, която ще нарастне с геометрична прогресия през следващите години, ако не бъде възпряна. Беше решено, че трябва да бъде прегледан от поне още един специалист, за да се справя с поведението си. Терапевт, за който баща ми беше чел и който ще ме накара да изговоря неподчинението си до покорство. Бях информиран за това в тържествена обстановка на среща с родителите си. Какво друго ми оставаше освен да се покоря? Знаех, че майка и татко искат, по техния начин, това което те вярваха, че е най-добро за мен. Всеки път, когато ситуацията ме вбесеше, щях да отивам да свиря на пианото, понякога по три-четири часа.

Офисът на д-р Стулин беше в порутена викторианска къща в другата част на града. Баща ми ме придружи за първото ми посещение и когато застана пред жалката, стара сграда, провери адреса поне два пъти, за да бъде сигурен, че сме на правилното място. Докторът, закръглен, нисък мъж с бяла брада и очила с малки, кръгли стъкла, ни посрещна на входната врата. Нямах идея защо той се смееше като си стискахме

ръцете, докато се представяхме. Беше някак, по принцип, изпълнен с радост, като джобен Дядо Коледа, облечен в намачкан кафяв костюм, един номер по-малък. Той направи жест с длан да ме въведе в къщата, но когато баща ми се опита да влезе, докторът задържа ръката му и каза:

- Вие може да се върнете след час и пет минути.

Баща ми се опита вяло да протестира и каза, че мислел, че може би ще има нужда от помощ да се дискутира историята ми до тук. Държанието на доктора се промени изцяло. Тонът му стана сериозен, официален, почти заповядващ:

- Плаща ми се да лекувам момчето. Вие трябва да си намерите свой терапевт.

Баща ми очевидно губеше. Той погледна така, сякаш се канеше да възрази, но докторът каза:

- Час и пет минути. - Последва ме вътре в къщата и бързо затръшна вратата.

Докато ме водеше напред през няколко занемарени стаи, облицовани с претъпкани с книги рафтове и през една, в която купчини от листи, покриваха масите и бюрата, той каза, смеейки се:

- Родители - толкова важни, но понякога като нещо, в което си стъпил и не можеш да извадиш обувката си. Какво друго остава освен да ги обичаме?

Накрая се озовахме в стая в задната част на къщата, която представляваше скелет от тънки стоманени греди, облицован със стъклени панели. Слънчевата светлина се изливаше вътре и ни заобикаляше отвсякъде. По ъглите в стаята бяха поставени растения, а същото така

и висящи от някои от гредите. Имаше малка маса с чайник и две чаши с чинийки. Когато седнах на мястото, което докторът ми посочи, погледнах през стъклото и видях, че задният двор е една голяма, великолепна градина, пълна с цъфтящи, всякакви видове цветя.

След като ми наля чай, започна да ми задава въпроси. Имах едно наум, че трябва да бъда колкото се може по-непокорен, но имаше нещо в начина, по който той постави татко на мястото му, което харесвах. Той, също така, не беше като всички останали терапевти, които изслушваха отговорите ми напълно емоционално резервирано и без ответ. Когато ме попита защо съм тук и му отговорих, че е защото съм избягал с намерение да отида до магазина за сладолед, той се намръщи и каза:

- Абсолютно нелепо!

Не бях сигурен дали има предвид мен или реакцията на майка, заради това което бях направил. Казах му за свиренето на пиано, той се усмихна топло и кимна:

- Това е нещо хубаво.

След като ме разпита за всекидневието и живота ми у дома, той се облегна назад и каза:

- И какъв е проблемът? Баща ти ми каза, че халюцинираш. Можеш ли да ми обясниш?

Нямаше значение колко предразполагащ беше той, аз вече бях взел решение да не разкривам нищо за моите усещания на никой. После той направи нещо неочаквано.

- Имаш ли нещо против? - попита той, докато вадеше пакет цигари.

Преди още да поклатя глава за “не”, извади една цигара и я запали. Това отслаби решителността ми да не казвам нищо. Може би защото не бях виждал доктор, който да пуши пред пациентите си преди, може би защото ми напомни за момичето, което се появи пред мен в магазина за сладолед. Когато той изтръска пепелта в наполовина пълната си чаша, започнах да говоря. Разказах му за вкуса на коприната, за различните цветове, съответстващи на нотите на пианото, за отвратителната воня на лилавото.

Изложих цялата история пред него и после седнах отново на стола си, сега вече съжалявайки за слабостта си, докато той се усмихваше и пушекът струеше от ъгълчетата на устата му. После издиша и в заедно с облакът дойде и думата, която щеше да ме утвърди, определи и преследва през остатъка от живота ми - *синестезия*.

Когато напуснах офиса на Стулин този ден, аз вече бях нова личност. Докторът говори с баща ми и му обясни феномена. Цитира случаи от историята и му даде общ поглед на неврологичната страна на състоянието. Също добави, че повечето хора със синестезия не преживяват толкова голямо разнообразие от сетивни усещания като мен, въпреки че не било нещо нечувано. Баща ми кимаше през цялото време, но очевидно беше объркан от факта, че моето *състояние* на дългосрочно страдание беше изведнъж изчезнало.

- Всичко е наред с момчето - каза Стулин, - с изключение на факта, че той е, по някакъв начин, необикновен. Мислете за това като за

дар, като за неповторим начин да чувстваш света. Тези възприятия са реални за него, както вашите за самия вас.

Определението на Стулин за състоянието ми беше като вълшебно заклинание от някоя приказка, чрез чиято сила аз бях освободен от магията на родителския контрол. Фактически тяхната реакция бе почти пълна загуба на интерес към мен, тъй като след всичката им грижа, сега аз се бях оказал измамник, който не заслужаваше вниманието им. Когато стана ясно, че мога да се справям с живота като всяко нормално дете, аз вкусих с удоволствие концепцията за свобода. Тъжното беше, че не знаех точно как. Липсваше ми всичкият този опит да бъда част от общество. Несигурността ми ме правеше плах и първата ми година в държавното училище беше катастрофа. Това, което исках бе приятел на моята възраст и то продължи да бъде моя цел и в гимназията, и в колежа. Отчаяната ми нужда да се обвържа с някой ме правеше крайно нервен и ме караше да действам и говоря без задръжки. Беше началото на шейсетте и най-важното в училищните, гимназиални кръгове бе да бъдеш *готин*. Както можете да си представите, бях на светлинни години далеч от готин.

Като защита се оттеглих в моята музика и прекарвах часове правейки композиции с пастелите и моливите си, опитвайки се да обединя звуците и съпътстващите ги визуални пиротехники, аромати и вкусове в единни, сплотени завършеци. През цялото време продължавах да усъвършенствам способностите си на пианото, но нямах желание да бъда изпълнител. Няколко от моите

учители през годините имаха на ум, че могат да ме превърнат в брилянтен концертен пианист. Не позволих това и когато те настояваха, аз ги освобождавах и продължавах напред. Нищо не ме плашеше повече, от това да стоя пред тълпа от случайни зрители. Тежестта на осъдителността, криеща се зад дори една двойка от тези въображаеми очи бе твърде много за мен и не можех да го понеса. Продължих да поддържам връзка със Стулин, посещавайки го веднъж месечно. Въпреки неговите настоятелни изявления за моята относителна нормалност, бе невъзможно за мен, след като родителите ми с години бяха повтаряли нещо различно, да залича факта, че бях, за самия себе си, откачалка.

Най-голямото ми удоволствие, освен пианото, по това време беше да хвана влака до близкия град и да посещавам концерти на местните оркестри или на малки камерни групи, които свиреха за по-ограничена публика. Рок-енд-ролът беше само ярост. Моето обучение на пиано и фактът, че спокойната самота, като алтернатива на шумното общуване, бе очакваната среда за симфонията ме поведе към класическата музика. Беше облекчение, че повечето от хората, които присъстваха на концертите бяха възрастни, които не ми обръщаха внимание. От представленията, на които бях свидетел, от стереото, което бях накарал родителите ми да ми купят, от това което самият аз бях прочел и от няколко нормални за един тийнейджър развлечения, бях събрал цялата информация, от която се нуждаех.

Моят герой бе Йохан Себастиан Бах. Чрез неговите произведения разбрах математиката и това дойде и

по-доброто разбиране на Бах - златното сечение, постигането на комплексност чрез повторението на прости елементи, присъствието на космическото в обикновеното.

Докато другите просто слушаха творбите му, аз ги чувствах, вкусвах, помирисвах, виждах и правейки го бях сигурен, че съм свидетел на процеса, чрез който всичко в природата се движи от една, единствена клетка до дива, пълна с разнообразие гора. Вероятно част от възхищението ми към добрия кантор от Лайпциг беше заради неговият гений в полифонията. Практика, при която две или повече различни мелодични линии деликатно се сливат в определен момент, образувайки едно единно музикално преживяване. Виждах в тази техника аналогия с моето желание, че някой ден моята собствена уникална личност ще се свърже с тази на някой друг и ще формира приятелство. Скоро след като чух фугите, които бяха част от [Добре темперирано пиано](#), реших, че искам да стана композитор.

Разбира се, през всичките тези години, отчайващи, защото бях посмешище в училище и възхитителни, заради всички музикални откровения, не можех да забравя образа на момичето, който се бе появил пред мен при бягството ми до Сладоледената империя. Минута след като д-р Стулин ме обяви за вменяем, правех планове да се върна там и да се опитам да я призова отново. Иронията на ситуацията беше, че това първо и единствено опитване от сладоледа с вкус на кафе ме разболя. Може би защото цял живот бях предпазван от ядене на истински десерти и/или защото

организмът ми бе наистина крехък. След като получих свободата си разбрах, че нямам стомах за всички този гастрономичен лукс, за който си мечтаех. Въпреки това бях решен да изтърпя всички стомашни болки, докато го изследвах.

При второто ми посещение в Сладоледената империя, след пълна лъжица сладолед с кафе и преживявайки същия ноетичен отклик, тя се появи пред мен, както преди. Нейният образ се оформи в празното пространство между мен и един от предните прозорци на магазина. Този път изглеждаше, че стои на края на диван, разположен в някаква дневна или салон, четейки книга. Можех да видя ясно само обкръжаващото я на около 50 см около нея. Когато очите ми се отместиха от фигурата ѝ, останалата част на дивана, масата и лампата до нея, добиха абсолютно призрачен вид - можех да видя паркинга пред магазина през тях. По ъглите на явлението нямаше нищо освен бегло набръчкване на атмосферата. Тя обърна следващата страница и аз отново се загледах в нея. Бързо лапнах още една лъжица сладолед, докато се възхищавах на красотата ѝ. Косата ѝ беше спусната и можех да видя, че стига до раменете ѝ. Светли, зелени очи, малък, съвършен нос, нежна кожа и пълни устни, които се движеха, докато четеше. Беше облечена с някаква много тънка, светлосиня пижама и формата на гърдите ѝ се виждаше през нея.

Налапах две лъжици със сладолед една след друга и понеже желанието ми беше свило гърлото и не можех да преглътна, студът им изгори езика ми. През цялото

време, докато сладоледът се топеше от пълната ми уста към гърлото, наблюдавах как гърдите ѝ едва доловимо се повдигат с всеки дъх, как устните ѝ се движат и бях омагьосан. Последното нещо, което забелязах, преди тя да изчезне, бе странното заглавие на книгата, която четеше: [Центробежният рикша танцьор](#). Щях да изям още една пълна лъжица, но жестоко главоболие запулсира точно зад очите ми и можех да почувствам как дори стомахът ми се бунтува срещу сладоледа. Станах и бързо напуснах магазина. Вървах почти около час навън, опитвайки се да се отърва от главоболието, като в същото време се стараех да запазя образа ѝ в паметта си. Спирах няколко пъти по криволичесият си маршрут, бидейки сигурен, че ще повърна, но никога не се случи.

Реакцията ми на физическите ефекти на сладоледа, никога не се подобри, но аз продължавах да се връщам в магазина отново и отново, когато се чувствах най-самотен, като алкохолик към своята бутилка, въпреки ужасния махмурлук. Осъзнавах, че има нещо от воайорската възбуда зад всичко, особено когато сладоледът ми я показваше в различни варианти на голота - под душа, в спалнята ѝ. Но трябва да ми повярвате, когато казвам, че имаше нещо повече от това. Искях да знам всичко за нея. Изучавах я така усърдно, както [Голдберг вариациите](#) или [Додекафонията на Шьонберг](#). Тя бе, по много начини, дори много по-вълнуваща мистерия и процесът на разследването беше като да нареждаш пъзел или да възстановиш взривена мозайка.

Научих, че името ѝ е Ана. Видях го изписано на един от нейните скицници. Да, беше художник и вярвах, че тя има големи стремежи в тази посока, както аз в музиката. Изядох толкова много сладолед, причинявайки си голям брой главоболия само, за да я гледам как рисува. Никога не използваше четка или пастели, беше се спряла на прости неща като молив и хартия. Никога не я видях да използва модел или снимка, за да си помага при рисуването. Вместо това тя просто слагаше скицника на масата и залягаше върху него. Върхът на езика ѝ се показваше от дясната страна на устата ѝ, когато беше особено концентрирана. Често си дръпваше от цигарата, която гореше в пепелника от лявата ѝ страна. Резултатите от работата ѝ, няколко пъти бях късметлия да видя това-онова, бяха забележителни. Понякога тя очевидно рисуваше неща от живота, портрети на хора, които добре познаваше. Понякога на листа се появяваха странни създания или подобни на мандала фигури от екзотични цветове. Щриховането бе невероятно, давайки тежест и дълбочина на творенията ѝ. Всичко това с прост, графитен молив, който хората използват да правят сметки или да си записват бележки. Ако не я обожавах, може би щях да ѝ завиждам за вродения талант.

В известна степен, имах възможност да зърна, това което я обкръжаваше и беше невероятно, защото изглежда тя бе в напълно отделен свят, нещо като друга реалност, която бе много подобна на нашата. Бях събрал достатъчно информация, за да знам, че тя живее в голяма, стара къща с много стаи. На прозорците имаше

дълги завеси, които да спират светлината. Работното ѝ място бе разхвърляно, купчини от нейни рисунки покриваха масите и бяха избутани настрани на бюрото ѝ. Една черно-бяла котка винаги бродеше навътре и навън от картината на видението ми. Тя много харесваше цветя и често работеше в някакъв окъпан в слънце парк или градина, усърдно рисувайки портрети на амарилиси и теменуги и ако беше дъждовно зад прозореца при мен, там небето бе безкрайно синьо.

Въпреки, че през годините бях казал на Стулин много за себе си, разкривайки амбициите си и най-съкровениите си желания, никога не бях споменава Ана. След като завърших гимназия и се канех да отида да уча в Консерватория Гелсбет в близкия град реших, че е време да му кажа. Докторът ми беше добър приятел, макар и възмезден, винаги близък и разбиращ, когато давах воля на неудовлетвореността си. Той винаги спореше от оптимистична гледна точка за мен, когато всичко беше мастилено черно като аромата на афтършейфа на баща ми. Прекараното време с него никога не даде видим резултат относно моята способност да завързвам приятелства или да се чувствам по-добре сред хора, но се наслаждавах на компанията му. В същото време, се чувствах някак облекчен, че ще отрежа всички връзки с моето проблемно минало и ще избягам от детството си веднъж завинаги. Бях готов да се откажа от частичното добро на Сулин, за да се отърва от всичко останало.

Седяхме в малката слънчева стая в задната част на къщата му и той ме разпитваше какви ще са интересите

ми в предстоящите занятия. Имаше добри, практически познания за класическата музика и беше ми казал преди, че е свирил на пиано като млад. Имаше слабост към Романтиците, но това не променяше отношението ми към него. Някъде в средата на дискусията аз просто набутах детайлите относно моите преживявания със сладоледа-кафе и свързаната с него поява на Ана. Беше видимо изненадан. Наведе се напред на стола си и бавно запали цигара.

- Това е доста необичайно. - каза той, издишайки водопад от пушек, чийто аромат винаги се проявяваше за мен като едва доловимия звук на комар. - Мисля, че никога не е имало случай на синестетични визуални проявления, при които да се е появила фигуративна прилика. Те са винаги абстрактни. Форми, цветове, да, но никога образ на обект, какво остава за човек.
- Знам, че е заради синестезията. - казах - Мога да го почувствам. Абсолютно същото преживяване като това, когато се появяват цветове, докато свиря.
- И казваш, че тя се появява винаги, когато ядеш сладолед? - попита той, присвивайки очи.
- Сладолед с вкус на кафе.
Това го накара да се засмее за кратко, но усмивката му скоро изчезна и той поглади брадата си със свободната си ръка. Знаех, че този жест бе знак за загриженост:
- Това, което ми описваш, имайки предвид съвременната медицинска литература, би трябвало да е халюцинация.

Свих рамене.

- Но все пак, - продължи той - поради фактът, че винаги е свързано с опитването на сладоледа и ти можеш да идентифицираш свързаното с него ноетично чувство, трябва да се съглася с теб, че има връзка със състоянието ти.
- Знаех, че е необичайно, - казах - затова се страхувах да го спомена.
- Не, не, добре е, че го направи. Единственото нещо, което ме притеснява е, че съм напълно наясно с желанието ти да се свържеш с някой на твоята възраст. И да бъда честен, явлението има всички признаци на сбъждане на това желание, което пак ни връща към халюцинацията. Виж, нямаш нужда от това разсейване точно сега. Започваш свой собствен живот, вървиш напред и по всичко се вижда, че ще бъдеш успешен в изкуството, което правиш. Когато другите студенти в Консерваторията започнат да разбират твоите способности, ще създадеш приятелства, повярвай ми. Няма да бъде като в гимназията. Преследването на този илюзорен образ може да възпрепятства развитието ти. Остави го, не се фиксирай в него.

И аз го направих, не без голяма доза съжаление. В известна степен Стулин беше прав за Гелбет. Не беше като гимназията и аз се запознах с няколко, близкомислещи хора, с които поне можех да разговарям за музика. Не бях единственият странник, повярвайте ми. Да бъдеш младеж с преобладаващ интерес към Бах, Моцарт, или Скрябин беше само по себе си

ексцентричност по това време. Мястото беше пълно с предизвикателства и аз ги приех. Моите новоизлюпени музикални композиции бяха посрещнати радушно от факултетните преподаватели. Дори постигнах някаква известност, когато един от състудентите ми ме изненада, докато композирах камерна пиеса за цигулки, използвайки комплекта си от сухи пастели. Винаги работех с моите съответстващи синестетични цветове и после превръщах работата, в нормални музикални тонове.

Годините летяха и вярвах, бяха най-успешните в живота ми. Рядко се прибирах в къщи, обикновено само по празниците, макар разстоянието да бе само едно кратко пътуване с влак. Професорите бяха чудесни, но непрощаващи мързел и грешки. Не ми костваше много работа да изпълнявам очакванията им. За пръв път в живота си почувствах, преживях какво е да играеш, дейност, която никога не бях имал възможност да опитам в детството си. Потапянето във величествената музика, сложните анализи на същността ѝ ме държаха винаги ангажиран, изпълнен с чувството за случващо се чудо.

После, през моята последна година, получих правото да участвам в конкурс за композитори. Имаше голяма парична награда и произведението на победителя щеше да бъде изпълнено от известен музикант на концерт в градската симфонична зала. Трудността да бъдеш композитор беше винаги близката до нула възможност да имаш някое от произведенията си изпълнено от компетентен музикант на публично събитие. Възможността, която ми се предоставяше не

беше за изпускане. По-важно от парите и отличията бе признанието, което щях да получа и да привлече вниманието на потенциални покровители, които да ми възложат работа. Знаех, че вече е време да композирам фугата, която се въртеше в ума ми от толкова много години. Вярвах, че крайната сложност на формата бе най-добрият начин да покажа всички мои таланти.

Когато дойде време да започна с композирането, изтеглих парите, които бях събрал от обучение на млади музиканти през уикендите и наех къща на плажа на остров Варион за две седмици. През лятото мястото бе притегателна туристическа точка за богатшите, а градът в центъра би могъл да се нарече старомоден. През тези месеци нямаше шанс да наема нещо на най-ниската цена дори за един ден. Беше средата на зимата обаче, когато приключих с училището и заедно с моите пастели, книги и малък касетофон избягах, с автобус и такси, до моето тайно убежище.

Къщата се оказа, че не е една от големите дървени, наколни вили, разположени по продължение на пешеходната зона, а малко бунгало, повече наподобяващо бункер. Беше боядисано в неприятно жълто, което за мен имаше вкуса на карфиол. Намираше се на върха на малко възвишение и предния му прозорец гледаше към океана, разкривайки чудесната гледка на дюни и плаж. Най-хубавото бе, че можех пеша да отида до близкото населено място. Имаше нужното отопление, телефон, телевизор, кухня с всичко необходимо в нея. Почувствах се у дома, както никъде другаде през живота си. Островът беше безлюден. Първият ден се разходих

до океана, около три километра в източна посока и после се върнах по главния път, подминавайки празните къщи и не видях никой. Жената от агенцията, чрез която бях наел къщата, ми беше казала по телефона, че малкия магазин за цигари и вестници е отворен през зимата. За радост беше права, защото без вечеря щях да бъда озверял от глад.

Атмосферата в бунгалото беше приятно меланхолична и за моята чувствителност това означаваше благоприятни условия за работа. Можех да чуя как вълните се разбиват в далечината и по-силно как зимния вятър духа пясък в прозореца, но това не ме разсейваше. Вместо това те бяха компоненти от тишината, за този който сънуваше буден, оставяйки въображението отворено, така че аз се захванах с работа веднага. Първият следобед там започнах да описвам в тетрадката си общия план за произведението. Реших, че трябва да има само две мелодични линии. Разбира се, някои бяха композирани с повече от осем, но аз не исках да се самоизтъквам. Демонстрирането на сдържаност е толкова важна отличителна черта на техничното майсторство, колкото и сложността.

Вече имах основната мелодична линия, която бях премахнал от друг проект, по който работех по-рано през годината. Дори след като бях решил, че не е подходяща за по-ранната пиеса, не можех да я забравя и продължавах да я премислям тук и там, свирейки я отново и отново. В структурата на фугата, от една страна е основната мелодична линия, а от друга отклика, контрапункта. Повторението на тази част е с различни

степени на промяна, така че слушателят чува нещо като диалог (или глас и неговото ехо) с нарастваща сложност. След като всяка от мелодиите се изяви в пиесата, има епизод на повторение и даване на отговори, сега с различни тонове. Бях планирал да използвам техника наречена *stretto*, при която контрапунктите, в момента в който се появят, припокриват основната мелодия. Това позволява линиите да лъкатушат, така че да се създаде сложна структура от звук.

Всичко това щеше да бъде трудно да се композира, но не беше нещо особено оригинално. Дизайнът беше това, с което смятах да впечатля журито, опитвайки нещо различно. Когато фугата достигнеше най-високото си ниво на сложност, исках пиесата да забави, почти логично в началото, но после без хармония и модулация да се разпадне до хаос. В самият край от хаотичната какафония щеше да изплува един тон, разтеглен задълго, който вероятно ще избледнее до тишина.

През първата седмица работата вървеше добре. Сутрин и вече си правех малки почивки и се разхождах по плажа. През нощта ходех да вечерям и после се връщах в бунгалото да слушам *Изкуството на фугата* или *Токата и фуга в Ре Минор* на Бах, малко Брамс, Хайдн, Моцарт. После пиеси от началото на създаването на формата и композитори като Свеелинк и Фробергер. Използвах пастели върху голямо парче хартия за рисуване и за всеки страничен наблюдател това не изглеждаше като нотиране. Знаех как точно ще звучи, щом го видех. Някъде след първата седмица обаче, темпото на работа намаля и в събота вечер настъпи

угнетителен застой. Това, че бях започнал с толкова ясно чувство за посока ме бе вкарало в капан. Бях изгубен в собствената си сложност. Истината бе, че бях изтощен и не можех повече да поддържам отделно нишките на пиесата - основната тема и контарпункта се бяха омотали като кълбо прежда.

Бях напълно наясно и знаех, че имам нужда от почивка, но дори и да легнех, и затворех очи не можех да спя. В неделя цял ден стоях на стола и изучавах плажа през предния прозорец. Бях твърде изморен, за да работя, но бях твърде тревожен, че не работя, за да спя. Тази вечер, след като не бях правил нищо цял ден, се завлачих как да е за вечеря и седнах на обичайното си място. Заведението беше празно, с изключение на един възрастен мъж, който седеше в далечния ъгъл и четеше книга, докато вечеря. Самотният му образ напомняше някак на Стулин, заради бялата му брада и, не бях готов да се закълна, заради дистанцията, но книгата, която четеше бе *Центробежният рикша танцьор*. Страхувах се, че ще ме заговори, затова не исках да се доближавам и да бъда сто процента сигурен.

Сервитьорката дойде да вземе поръчката ми. Когато приключи с писането, каза:

- Изглеждате изтощен тази вечер.
Кимнах.
- Нуждаете се от сън. - каза тя.
- Имам работа. - отговорих.
- Е, добре. Нека тогава ви донеса малко кафе.

Засмях се:

- Никога не съм пил и една чаша кафе през живота си.

- Невъзможно. - отвърна тя - На мен ми изглежда, че тази вечер е добро време за начало.
- Ще пробвам. - казах и това изглежда я направи щастлива.

Докато се хранех, поглеждах в тетрадката си и се опитвах да реструктурирам архитектурата на фугата. Както винаги, щом погледнех записките си всичко беше кристално ясно, но когато трябваше да продължа на партитурата, всяка потенциална стъпка напред, изглеждаше погрешна. Някъде по средата на размишленията ми избутах чинията си в страни и притеглих чашата с кафе. Обичайната ми напитка бе чай и бях забравил, че бях променил поръчката си. Отпих глътка и горчивия вкус на черно кафе ме стресна. Вдигнах поглед и там беше Ана, втренчена в мен, с чаша кафе в ръка, от която тъкмо бе отпила. Видях в очите ѝ някакъв проблясък, сякаш тя наистина ме виждаше и бях сигурен, че тя е видяла същото в моите.

- Виждам те. - прошепнах.
- И аз те виждам. - усмихна се тя.

Едва ли щях да бъда по-изненадан, ако някое куче ми проговореше. Стоейки втрещен, бавно се приближих напред до мястото, където тя изглеждаше, че стои срещу мен в сепарето. Когато протегнах ръка, тя се отдръпна назад.

- Наблюдавам те от години. - каза.
- Кафето? - попитах.

Тя кимна:

- Ти си синестет, нали?

- Да, но ти си плод на въображението ми, продукт на неврологична аномалия.
- Не. - засмя се тя. - Ти си.

След първоначалната размяна на информация и двамата млъкнахме. Аз бях, мисля, в лек шок. *Не може да бъде*, повтарях на себе си, но тя беше там и можех да чуя дишането ѝ. Образът ѝ бе по-отчетлив от преди след въздействието на сладоледа-кафе. Сега, с вкуса, който разкриваше присъствието ѝ, без разсейване от сметана, захар и лед, тя остана без да изчезне за около пет минути, преди да започне да избледнява по ъглите и аз трябваше да отпия нова глътка, за да избистря фокуса. Когато повдигнах чашата, тя направи същото точно по същото време, сякаш беше отражение, сякаш аз бях нейното отражение. И двамата се усмихнахме.

- Не мога да говоря с теб тук. Ще помислят, че не съм с всичкия си. - прошепнах.
- Същото е и при мен. - каза тя.
- Дай ми половин час и после изпи и още една чаша кафе, и ще можем да говорим насаме.

Тя кимна за съгласие и ме гледаше, докато виках сервитьорката, за да платя.

Докато тя дойде до сепарето ми, Ана се беше превърнала в неясен облак, подобен на пушекът около някой пушач. Нямаше значение, защото знаех, че никой друг не може да я види. Докато оформяха сметката ми поръчах и три чаши кафе за вкъщи.

- Кафето си струва, нали? - каза сервитьорката. - Гарантирам. Невероятно е, че никога досега не сте

опитвали. Моята кръв е три четвърти кафе, пия прекалено много.

- Чудесно е. - съгласих се.

Чудесно, защото бе събудило сетивата ми. Вървах през мразовитата, ветровита нощ, носейки кутията с елексир и бях радостен като дете, връщащо се от училище в петък следобед. Абсурдността на цялата ситуация не ми убягна и се смях, спомняйки си как бях прошепнал плана си да изчака половин час и тогава да изпие още една чаша. Нотките на конспирация ме въодушевяваха и осъзнах, за пръв път, откакто я бях видял, че Ана е израсла по-зряла и по-красива през годините, когато я бях изоставил.

Когато се прибрах в бунгалото, поставих една от стиропорените чаши с кафе в микровълновата, притопляйки я за не повече от тридесет секунди. Започнах да се тревожа, че може би времето при Ана тече различно и половин час при мен може да означава два, три или цял ден за нея. Веднага щом звънчето на микровълновата се обади, че кафето е готово, взех чашата, настаних се до малката кухненска маса и отпих голяма глътка. Преди да поставя чашата пак на масата, тя вече беше там, седнала срещу мен.

- Знам, че името ти е Ана. - казах й. - Видях го на един от скицниците.

Тя отметна косата си зад лявото ухо и попита:

- Как е твоето?
- Уилям. - отговорих и й казах за сладоледа с вкус на кафе и първия път, когато бях видял образа й.

- Спомням си - каза тя. - Когато бях деветгодишна тайно опитах глътка кафе от чашата на татко, която той бе оставил в дневната и те видях на пианото. Помислих, че си призрак. Затичах се, за да извикам майка и да ѝ покажа, но когато се върнахме ти бе изчезнал. Тя беше заинтригувана за кратко, тъй като синестезията винаги ме караше да описвам неща, които нямаха смисъл за нея.
- Кога разбра, че е заради кафето? - попитах.
- О, малко след това. Опитах го на закуска една сутрин и ето ти беше там, седящ на масата в столовата със съвсем окаян вид. Костваше ми всичката сдържаност, на която бях способна, за да не избухна, заради твоето присъствие. После започна да придобива смисъл. След това започнах да се опитвам да те видя толкова често, колкото бе възможно. Ти често беше много тъжен като малък. Знам го.

Изразът на лицето ѝ, разкриващ, че наистина я е грижа за мен, почти ме накара да се просълзя. Тя бе свидетел на живота ми. Не съм бил толкова самотен, колкото винаги си бях мислел.

- Ти си чудесен художник. - казах.
Тя се усмихна:
- Аз съм много добра с молива, но професорите ми настояват за нещо с цвят. Над това работя сега.

От време на време, докато разговаряхме ние отпихахме по глътка кафе, за да поддържаме картината жива. Оказа се, че тя също е трябвало да избяга от рутината и да започне да работи по проект за нейното

последно портфолио. Открихме много видове синхронност между нейния и моя живот. Тя ми призна, че също е била самотна като дете и че родителите ѝ са имали трудни времена, опитвайки се да се справят със синестезията ѝ. Както сама каза:

- Докато открием каква е реалността, мисля, че ме смятаха за луда. - Тя се засмя, но аз можех да разпозная по погледа ѝ, колко дълбоко ѝ се бе отразило това.
- Споменавала ли си на някого за мен? - попитах.
- Само на терапевта си. Беше облекчение за мен, когато той ми каза, че е чувал и за други редки случаи като моя.

Признанието ѝ ме напегна рязко, тъй като Стулин ми беше казал, че никога не е споменавано за подобно нещо в литературата. Наличието на тази непоследователност за миг ми припомни, че тя не е истинска, но аз бързо изхвърлих това от мислите си и продължихме разговора.

Тази нощ, разпределяйки си внимателно кафето, което имах, тя направи същото, ние стояхме заедно до два часа сутринта, разказвайки си един на друг за живота, артистичните си идеи и мечтите си за бъдещето. Открихме, че синестетичния ни опит е подобен и, че сетивният ни отклик често бе трансформиран със същите резултати. Например, и за двама ни, ароматът на прясно окосена трева бе кръгообразен и звукът на клаксонът на кола имаше цитросув вкус. Тя ми сподели, че баща ѝ е аматьор музикант, който обича пианото и класическата музика. На средата, докато ѝ обяснявах

тънкостите около фугата, която планирах, тя внезапно погледна чашата си и каза:

- О, не, кафето ми е свършило.

Погледнах към моето и осъзнах, че тъкмо съм изпил последната глътка.

- Утре по обед. - каза тя и образът ѝ избледня.
- Да! - извиках аз, страхувайки се, че няма да ме чуе.

После тя се превърна във фантом, изпарение, идея и бях останал само аз, взирайки се в стената на кухнята. След изчезването ѝ не можех да стоя спокоен дълго. Всичкото кафе, което бях изпил, бушуваше в тялото ми и понеже крехкия ми организъм никога преди не се бе сблъсквал със стимулант ръцете ми буквално трепереха. Знаех, че спането не е опция и след като бродих около час из малките стаи на бунгалото, седнах да видя какво мога да направя за моята fuga.

Веднага поех нещата, от където бях започнал преди съботния ми блокаж да ме изненада. Всичко бе кристално ясно и доро можех да чуя музиката, която описвах с различни цветове, сякаш имаше запис, който зазвучаваше веднага щом я създавах. Работех като демон, бързо, безпогрешно и лекотата, с която постигах отговорите на музикалните проблеми, разкриващи се пред мен, ми даде голяма увереност и направи решенията ми гениални. Най-накрая, около осем сутринта (не бях забелязал изгрева), кафето отпусна хватката си и се почувствах ужасно болен. Стомашните болки, главоболието бяха нетърпими. Около десет часа повърнах и това някак облекчи симптомите. В единадесет купувах още четири чаши кафе.

Сервитьорката се опита да привлече вниманието ми към закуската, но казах, че не съм гладен. Каза ми, че не изглеждам добре и аз се опитах да се пошегувам с нейната загриженост. Когато тя повдигна въпроса, аз направих някакъв груб коментар, който сега дори не си спомням, и тя разбра, че единственото, което ме интересува е кафето. Грабнах съкровището си от ръцете ѝ и отидох директно на плажа. Времето беше по-топло този ден и свежия въздух проясни главата ми. Седнах в една дупка сред дюните, която беше добро убежище срещу вятъра. Пиех и гледах Ана, където и да се намираше тя, как работи по проекта си - голяма, абстрактна, цветна рисунка. След като я шпионирах няколко минути, осъзнах, че това е композицията на пиеса. Начинът на разположение на цветовете ми говореше, че това е мелодичната линия на Симфония номер 8 в Си Минор от Шуберт. В началото ми стана забавно, че моето собствено музикално знание е намерило място в нейния свят, че въображението ми беше негова същина. Също ми беше интересно как Шуберт, към когото няхах никакъв интерес, се бе появил. Предполагах, че някаква част от живота ми, независимо колко малка, бе причината за тази проява на въображението. Само за секунда през съзнанието ми премина мисълта, че не искам това да се случва. Искях тя да бъде отделно от мен, в нейно собствено съществуване. Ако това не бе така колко значеше нейното приятелство? Разтърсих глава в реалността и прогоних идеята. Когато тя се появи около обед пред

мен, в местенцето ми сред дюните, вече бях успял да забравя катрана в кацата с меда.

Прекарахме сутринта заедно - говорехме и се смеехме, мотаехме се по брега, катерехме се по скалите наоколо. Когато кафето започна да привършва около три часа, се върнахме до заведението да вземем още за мен. Помолих ги да ми направят две кани и да ги сложат в големи чаши за вкъщи. Сервитьорката нищо не каза, но поклати недвусмислено глава. Докато чаках за поръчката си, Ана, в нейният свят, вареше за себе си още едно солидно количество.

Срещнахме се обратно в бунгалото и тъй като се беше свечерило, всеки се захвана с проекта си и работихме заедно, седнали от двете страни на кухненската маса. В нейно присъствие моето музикално въображение се възпламеняваше и тя също ми сподели, че за пръв път е съзряла цялостната структура на творбата си и как да я постигне. В един момент бях толкова потопен в работата, че когато се пресегнах и взех това, което мислех, че трябва да бъде един от моите сухи пастели, се оказа, че е маслен, виолетов. Нямах маслени пастели, те бяха на Ана.

- Виж! - казах и в този момент почувствах как ме връхлита вълна от замайване. Главоболието набираще сила зад очите ми.

Тя вдигна поглед от рисунката си и ме видя да държа виолетовата пръчица. Седяхме мълчаливо, със страхопочитание от последствията. Бавно тя протегна ръката си извън нейното пространство, върху масата пред мен. Изтървах пастела и направих същото. Ръцете

ни се срещнаха и, кълна се, можех да почувствам пръстите ѝ, преплетени в моите.

- Какво означава това, Уилям? - промълви тя с уплашена нотка в гласа и ме пусна.

Докато се изправях загубих баланс и трябваше да се подпра на облегалката на стола. Тя също стана и когато се опитах да я достигна отново се отдръпна.

- Не, това не е редно. - каза.
- Не се тревожи, - отвърнах. - това съм просто аз. Направих две олюляващи се крачки и се озовах толкова близо, че можех да усетя парфюма ѝ. Тя се сви, но не се отдръпна. Обвих ръце около нея и поисках да я целуна.
- Не. - проплака тя. После почувствах силата на двете ѝ ръце върху гърдите си и паднах на пода, препъвайки се назад.
- Не искам. Това не е реално. - каза тя и започна бързо да събира нещата си.
- Чакай. Съжалявам. - Опитах се да се изправя на крака и тогава резултатите от тоталната липса на сън, литрите кофеин, опънатите ми докрай нерви се проявиха наедно също, както преплетените мелодии във фугата и ме удариха в главата така, сякаш бях ритнат от кон. Тялото ми трепереше, виждах замъглено и можех да усетя как губя и си възвръщам съзнанието на тласъци. Успях да видя как Ана се обръща и си отива сякаш преминаваше през дневната. Някак се изправих и я последвах, използвайки мебелите, за да се подпирам.

Последното нещо, което помня бе, че намерих външната врата отворена и крещях името ѝ.

Намерили ме на следващата сутрин на плажа, в безсъзнание. Възрастния мъж с бялата брада от заведението. Попаднал на мен, докато правел ежедневната си, ранна претърсваща акция на плажа. Дошла полиция, линейка. Събудих се на следващият ден в болничното легло. Топлото слънце, излъчващо аромат на стари рози, струеше през прозореца срещу мен.

Задържаха ме в малката болница на брега два дни, за психиатрично наблюдение. Посети ме психиатър и успях да го убедя, че бях работил твърде много върху проекта си. Очевидно сервитьорката бе казала на полицията, че съм изпил огромни количества кафе и не съм спал. Нещо от това бе достигнало и до доктора, който се срещна с мен. Когато му казах, че за пръв път съм опитал кафе преди това, той ми каза никога повече да не го правя и че са ме намерили в локва от собственото ми повръщане.

- Очевидно не ти понася. Можеше да се задавиш до смърт, когато си изпаднал в безсъзнание. - Благодарих му за съвета и му обещах, да стоя далеч от кафе в бъдеще.

През времето, когато бях в болницата се опитвах да осмисля какво се бе случило с Ана. Очевидно моето самоуверено настояване я беше изплашило. Премина ми през ума, че може би е добре да я оставя на мира за в бъдеще. Това, в което бях напълно сигурен бе, че физическия контакт, който бях осъществил с нея, бе смуцаващ. Чудех се дали Стулин не беше прав и това,

което усещах не бе резултат от синестезията, а психотична халюцинация. Оставих всичко това като отворен въпрос в съзнанието си, за времето когато ще мога да я потърся отново. Още една среща ще ми даде шанс поне, така си мислех, най-малкото да се извиня за сантименталното си поведение.

Попитах сестрата дали всичките ми вещи от бунгалото са пренесени тук и тя потвърди. Прекарах целия последен ден в болницата облечен и чакащ да бъда освободен. Този следобед ми донесоха всичко от бунгалото и аз го прегледах внимателно, но беше очевидно, че пастелните ми шрихи за фугата липсваха. Всичко бе описано, но нямаше нищо за голямо парче хартия за рисуване. Помолих сестрата, която беше много любезна и всъщност ми напомняше за мисис Бритник, да провери отново дали всичко е тук. Тя го направи и каза, че няма нищо друго. Обадох се на полицията под предлог да им благодаря и ги попитах дали са виждали рисунката. Фугата ми беше изчезнала. Знаех, че скоро депресията ще ме връхлети, заради липсата ѝ, но за момента бях скован и почти доволен, че съм просто жив.

Реших да се върна в къщата на родителите ми за няколко дни и да си почина преди да се върна в консерваторията и да продължа обучението си. На автобусната спирка, докато чаках, отидох до малкия вестникарски павилион, за да си купя дъвка и някой вестник за убиване на времето. Докато разглеждах рафта с бонбоните, погледът ми попадна на нещо, което ме накара да се почувствам вероятно като Ева, когато е видяла ябълката. Там се мъдреше пакет бонбони с вкус

на кафе. Докато четях надписа, вече се пресягах да ги взема. Чувствах парене в слънчевия сплит и дланите ми се потяха. *Без кофеин*, казваше етикетът и аз не можех да повярвам на късмета си. Поглеждах нервно зад себе си, докато поръчвах три пакета. Когато отворях един от тях в автобуса го разкъсах с такава ярост, че половината от бонбоните се пръснаха под седалката и по пътеката.

Пристигнах с такси до къщата на родителите ми и трябваше да си отключа. Колата им я нямаше и предположих, че са някъде навън за през деня. Не ги бях виждал от няколко месеца и почти ми липсваха. Когато се спусна нощта и тях още ги нямаше си помислих, че това е странно, но предположих, че са на някоя от техните кратки ваканции, които често си правеха. Нямаше значение. Седнах на старото си място, на стола си зад пианото и засмуках от кафеените бонбони, докато се почувствах уморен да седя. Легнах в моето детско легло, обърнах лице към стената, както правех винаги, когато бях малък и заспах.

На следващият ден възобнових будуването си, което бе започнало в автобуса на път за вкъщи. Този следобед подозренията ми за това какво се бе случило с фугата ми се потвърдиха. Бонбоните не ми дадоха много ясен образ на Ана, както бе направил сладоледа, какво да говорим за чистото кафе, но беше достатъчно фокусиран, че да мога да проследя какво прави тя през деня. Бях там, когато тя изпрати моята пастелна композиция като неин арт проект за представяне в края на семестъра. Не разбихах, как бе способна да си я присвои. Нямаше логика. От краткотрайните

проблясъци, в които успях да видя рисунката се опитах да сглобя как съм успял да съчетая основната мелодия и контрапункта. Ако я видех пак, музиката щеше да започне да струи, но никога не получих достатъчно добър образ, за да си припомня цялостната структура на пиесата. Имаше две неща, в които бях напълно сигурен - че фугата беше завършена до мястото, където трябваше да се разпадне в хаос и че Ана, се справи доста добре с представянето точно, заради това.

В късния следобед кафеените ми бонбони почти свършиха. Останал ми беше само един. Държейки го в ръка реших, че това ще бъде последния път, когато виждам Ана. Стигнах до заключението, че нейната кражба бе заличила злощастното ми желание за близост и сега бе трудно дори да говорим. Ще я оставя, както направих преди, но този път за добро. След като взех това решение, обелих хартийката и лапнах последния бонбон. Тъмният, кехлибарен вкус се разля в устата ми и както винаги, неясната картина се оформи и кристализира до по-ясен фокус. Държеше чаша пред устните си и очите ѝ се разшириха щом ме видя.

- Уилям, надявах се да те видя още един път. - каза.
- Сигурен съм в това. - отвърнах, опитвайки се да изглеждам всъщност несигурен, но само това да чуя гласа ѝ ме направи слаб.
- По-добре ли си? - попита тя. - Видях какво стана. Бях с теб на плажа цялата дълга нощ тогава, но не можех да те достигна.
- Фугата ми. - промълвих. - Ти си я взела.

Тя се усмихна:

- Тя не е твоя. Нека не се заблуждаваме, знаеш че ти не си нищо повече от проекция на моята синестезия.
- Кой е проекция на какво? - попитах.
- Ти не си нищо повече от моя муза. - отговори тя.

Исках да ѝ възразя, но не бях толкова подъл, че да разбия вярата в собствената ѝ реалност. Разбира се можех да се позова на факта, че ѝ беше казано, че образната синестезия е известна на науката форма на състоянието. Това очевидно не бе истина. Още, факт беше, че нейната неуспешна рисунка, тази която тя бе оставила при мен, бе базирана на Шубертовата Осма симфония, продукт на моето собствено знание, работещо чрез нея. Как можех да я убедя, че не е истинска? Тя сигурно видя съмнението в очите ми, защото зае защитна позиция с поведението си:

- Няма да те видя повече. - каза. - Терапевтът ми даде хапче, което ще излекува синестезията ми. Има такива неща, тук, в истинската реалност. Вече действа. Вече не чувам дима от цигарата си като звук от капещо кранче. Зеленото няма вкус на лимон. Не чувствам звънът на телефона като допир на зебло.

Хапчето беше последната част от доказателствата. Хапче, което лекува синестезия?!

- Може би вредиш на себе си като вземаш това лекарство. - казах.- Ако спреш да се виждаш с мен, вероятно ще престанеш да съществуващ. Може би е писано да бъдем заедно. - Определено почувствах паника при мисълта, че тя ще загуби специалните си

възприятия и аз ще загубя единствения си приятел, който разбираше истинската ми природа.

- Д-р Стулин каза, че няма да ми навреди и че ще бъде като всички останали. Сбогом, Уилям! - каза тя и сложи чашата с кафе надалеч.
- Стулин? - повиших глас аз. - Как така Стулин?
- Той е моя терапевт. - каза тя и макар още да я виждах, можех да кажа, че аз бях изчезнал от полезрението ѝ. Продължих да наблюдавам, тя закри лицето си с ръце и изглеждаше, че плаче. После бонбонът в устата ми от миниатюрна люспица се превърна просто в слюнка и аз преглътнах. Няколко секунди и тя бе окончателно изчезнала.

Беше три часа следобед, когато облякох палтото си закрачих през града към къщата на Стулин. Имах безброй въпроси, най-важния от който бе дали бе лекувал млада жена на име Ана. Мислите ми бяха толкова заети с това, че дори не забелязах, че когато стигнах до алеята пред докторската къща, слънцето се беше вече скрило. Сякаш бях вървял насън и съм се събудил на адреса. Улицата бе напълно пуста, никакви хора или коли, и ми напомни за остров Варион. Изкачих се по стълбите до входната врата и почуках. Вътре беше тъмно, с изключение на малко светлина на втория етаж и вратата бе леко открената, което ми се стори странно за средата на зимата. Обикновено се връщах обратно след третото почукване, но сега имах толкова много въпроси.

Пристъпих вътре, затваряйки вратата след себе си.

- Доктор Стулин? - извиках. Нямаше отговор.

- Докторе? - Опитах отново и после преминах през фоайето към стаята, която бе отрупана с хартия. В слабата светлина, идваща през прозореца успях да намеря лампа и да я светна. Продължавах да викам, минавайки от стая в стая, запалвайки светлините и напредвайки към слънчевата стая в задната част, в която обикновено се срещахме. Когато я достигнах, пристъпих вътре и кракът ми попадна на нещо живо. Внезапен писък накара сърцето ми почти да спре и после видях черно-бялата котка, чиято опашка бях настъпил.

Имаше нещо приятно пак да съм в тази пълна с растения стая. Видът ѝ предизвика спомена в мен като за единственото сигурно място в живота ми, докато бях малък. Доста странно, имаше запалена цигара в пепелника на масата между разположените един срещу друг столове. До него, разтворена наполовина и лежаща с корицата на горе бе *Центобежният рикша танцър*. Предпочитах да видя призрак вместо тази книга. Видът ѝ ме успокои. Седнах на старото си място и гледах как димът от цигарата се извива към стъклените панели. Почти веднага усетих голяма умора и затворих очи.

Това бе преди няколко дни. Когато на следващата сутрин открих, че не мога да отворя вратата и да изляза, че не мога дори да счупя стъклото, за да изпълзя навън, ми стана напълно ясно какво се случва. В началото бях ужасен, но после спокойствието ме завладя и приех съдбата си. Тази хартия, в стаята, през която се преминаваше за слънчевия кабинет, всеки лист съдържаха прекрасни рисунки, направени с молив.

Изследвах и горния етаж, и там открих пиано и нотите на *Великата Фуга* на Бах (бел.пр [Великата Фуга](#) е дело на Бетовен. Несъответствието тук е нарочно). Там имаше черно-бяла снимка на мисис Бритник в коридора и един от моите родители с Ана като дете.

Този коридор, тези стаи, изчезнаха. Всеки ден, откакто съм в капан тук, изчезва по една стая. Сега седя в стола на Стулин, в единствената стая, която все още е тук (и тя ще изчезне преди здрач) и композирам тази приказка - по някакъв начин, моята фуга. Черно-бялата котка седи срещу мен, също избягала от заличаването на къщата, което се затваря около нас. Отвън, градината, дърветата, небето са изгубили цвета си и сега са с цвят на графит - чудесно защриховани, което им придава тежест и дълбочина. Така е и със стаята около нас: подът, стъклените панели, столовете, растенията, дори опашката на котката и моите обувки, и крака губят живота си и са защриховани в сиво като скица. Мисля си, че Ана скоро ще бъде свободна от бремето си. Докато аз, който винаги е вярвал за себе си, че е бил нежелан, необичан, неразбран, ще надмина това да бъде просто обикновен артист и ще се превърна, вместо това, в дълговечно произведение на изкуството. Котката шумно мяука и аз усещам звука като ръка на рамото ми.

от The Empire of Ice Cream copyright © 2006 by Jeffrey Ford

превод Преслава Стоянова Кирова ©

